

Vědecký greenddealismus je jako vědecký komunismus. Noveský rozebral největší nesmysly

Zvítězí dotace na větrníky, nebo energetická bezpečnost a snížení cen elektřiny v ČR? Tak jednoduchá je podle zakladatele ERÚ a dnes předsedy Institutu pro energetiku Ivana Noveského otázka po budoucnosti české energetiky.

Obnovitelné zdroje jsou v poslední době velmi diskutovaným tématem. Jaký je váš pohled na tyto zdroje energie?

Fandím malým solárním elektrárnám a malým větrníkům na rodinných domcích, školách, farmách a průmyslových závodech. Tyto malé zdroje pomáhají jejich vlastníkům snižovat faktury za elektřinu a nemají žádné negativní vlivy na distribuční soustavy.

V žádném případě však nefandím dalšímu připojování velkých solárních a větrných parků, protože to ohrožuje energetickou bezpečnost České republiky. Tzv. obnovitelné zdroje se mají správně nazývat občasnými zdroji, protože vyrábějí elektřinu pouze občas, pokud svítí slunce a fouká vítr. Aby nedocházelo k blackoutům a byla zajištěna výkonová rovnováha soustavy, musejí být občasné zdroje zálohovány klasickými zdroji. Musejí se kvůli nim také posilovat distribuční a přenosové sítě, a tím se stále více zdražují regulované složky ceny elektřiny.

Zakládal jste ERÚ a byl jste jeho místopředsedou. Jak vnímáte roli ERÚ v dotacích pro obnovitelné zdroje?

Regulované ceny elektřiny stanovuje Energetický regulační úřad (ERÚ), který rovněž stanovuje výkupní, silně dotované ceny elektřiny z občasných zdrojů. Že to umí nastavit ve prospěch příjemců dotací, dokázal např. tím, že v rozporu se zákonem prodloužil o pět let dobu placení dotovaných cen elektřiny ze solárních elektráren. Výkupní cena 12,15 Kč/kWh z roku 2010, která se každoročně o dvě procenta navyšuje, měla skončit na konci roku 2025. Výsledkem ale je, že se stále vykupuje tato elektřina za 16,70 Kč/kWh a tato cena stále poroste až do 31. 12. 2030.

Výplaty podle cen stanovených ERÚ provádí operátor trhu OTE, který na podporu solárních elektráren vyplácí každoročně průměrně 28 miliard Kč.

Za stabilizaci elektrizační soustavy odpovídá česká přenosová ČEPS, která však pracuje pouze s výhledem na příští rok a neodpovídá za stanovení ceny elektřiny ani za zajišťování tepla.

Různé organizace typu Fakta o klimatu a např. studie SEEPIA tvrdí, že lze odstavovat uhelné elektrárny bez rizika blackoutů. Jak se na tyto možnosti díváte vy s vašimi zkušenostmi?

Za stabilizaci elektrizační soustavy odpovídá česká přenosová ČEPS, která však pracuje pouze s výhledem na příští rok a neodpovídá za stanovení ceny elektřiny ani za zajišťování tepla.

Díky jádru a uhlí je česká soustava dosud stále stabilní, i když nerovnoměrné dodávky z občasných zdrojů již působí problémy, viz např. blackout velké části ČR v poledne 4. 7. 2025.

Je velký rozdíl mezi instalovaným výkonem a skutečnou výrobou elektřiny. Např. v prvním čtvrtletí 2025 vyrobily solární elektrárny pouze 3,3 % elektřiny z celkového instalovaného výkonu 18 %. A naopak elektrárny jaderné a uhelné vyrobily 84 % elektřiny z instalovaného výkonu 59 %.

Proto instalace šestnácti větrných elektráren, tzv. větrníků, v Ralsku (o výkonech 5,5 až 7,2 MWe) není vůbec žádnou podporou stability systému, ale přesně naopak. Pokud nebude foukat, jsou to pouze mrtvá monstra, která ale v ten moment alespoň nekazí životní prostředí, tzn. nehlučí, neblíkají, nezabíjejí ptáky a nenarušují proudění vzduchu. Když nebude velká spotřeba a bude dost foukat, nastane naopak problém, kam s vyrobenou elektřinou. A přitom trvá povinnost přednostního výkupu větrníkové elektřiny za 2,916 Kč/kWh (cena stanovená ERÚ pro rok 2026), což je dvanáctkrát více, než je výrobní cena elektřiny z jádra, která stojí 0,24 Kč/kWh. Nebo dokonce za vysoutěženou dotovanou cenu, podle aukce MPO, až ve výši 3,50 Kč/kWh, což je téměř patnáctkrát více, než je výrobní cena elektřiny z jádra.

Tvrdíte, že elektřina z obnovitelných zdrojů je velmi drahá. Tak proč se snaží ČEZ instalovat větrnou farmu v Ralsku, kde jste byl na setkání s občany ve čtvrtek 5. února?

A bohužel mám pravdu. Elektřina vyráběná společností ČEZ z hnědého uhlí za 0,41 Kč/kWh je podstatně lacinější než z obnovitelných (občasných) zdrojů. Včetně povolenky CO₂ (v podstatě bruselská daň) ve výši 1,75 Kč/kWh stojí elektřina z uhlí pouze 2,16 Kč/kWh. Dokonce i elektřina z drahého zemního plynu za 1,43 Kč/kWh včetně povolenky CO₂ za 0,70 Kč/kWh, celkem za 2,14 Kč/kWh, je podstatně levnější než větrníková elektřina.

ČEPS souhlasí s odstavením elektrárny Počerady a poloviny elektrárny Chvaletice společnosti Sev.en, které vyrábějí elektřinu za 0,14 Kč/kWh a včetně povolenek CO₂ ve výši 1,94 Kč/kWh, celkem za 2,08 Kč/kWh.

Paradoxně tyto ekologizované, tzn. odsířené a odpopílkované stabilní, plně funkční uhelné zdroje vyrábějící za 2,08 Kč/kWh se mají z ekonomických důvodů odstavit a zbourat. Na druhé straně chce ČEZ v Ralsku stavět šílená monstra větrníků vysokých čtvrt kilometru, která budou (občas) vyrábět elektřinu za výkupní cenu 2,916 Kč/kWh podle ERÚ nebo za cenu z aukce MPO až 3,50 Kč/kWh.

Tato 250 metrů vysoká monstra již vlastní stavbou a následně dvacetiletým provozem zlikvidují životní prostředí Ralska a širokého okolí. Podzemní monolitické železobetonové části větrníků o váze cca 3 000 tun, tj. 16 x 3 000 = 48 000 tun, zůstanou v zemi již navždy jako pomníky nesmyslné honby za dotacemi. Zlikvidovat tyto základy, vedle kterých protiatomový kryt vypadá jako lehká

dočasná stavba, je totiž prakticky nemožné. Chudák vlastník či nájemce pozemku, který bude mít povinnost uvést pozemek do původního stavu.

Nadzemní části vážící cca 750 tun, tj. $16 \times 750 = 12\,000$ tun, půjdou z velké části (ocel a vzácné kovy) recyklovat, ale problém zůstává s nerecyklovatelnými kompozitními listy vrtulí, které se např. v USA „ekologicky“ likvidují zahrabáním do země.

Vysvětlení, proč se investoři snaží instalovat proti vůli občanů i samospráv velké větrné parky, v každém případě tkví v dotacích a možná i v ideologii „zelené“ politiky. Vědecký greendealismus je totiž srovnatelný s vědeckým komunismem a vědy je v něm asi tolik, kolik je masa ve vegetariánském řízku.

Jak celkově vidíte budoucnost české energetiky ?

Budoucnost vidím velmi dobře, protože česká energetika je dosud plně funkční a je stále schopná exportovat elektřinu. A pokud se to podaří zachovat, nemusejí se občané bát blackoutů.

Základním problémem České republiky je nyní ryze ideologicky pojatý Fialův vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu (NKEP), který vychází ze zfušované předražené studie SEEPIA a který by přivedl ČR do obřích blackoutů a nedostatku tepla nejpozději po roce 2028. Na tento svůj plán likvidace uhelných elektráren navíc navázala Fialova vláda zákonem č. 249/2025 Sb., který se vytvořením akceleračních zón snaží zlomit odpor občanů a samospráv proti ničení jejich životního prostředí dotačními větrníkovými parky českých a zahraničních čerpačů dotací.

Pro zachování energetické bezpečnosti ČR a pro snížení cen elektřiny je tedy nutné vystoupit z bruselského systému povolenek ETS 1 a 2 a zachovat těžbu hnědého uhlí vč. výroby elektřiny v uhelných elektrárnách. V českém Parlamentu lze většinou 108 poslanců ihned zrušit zákon č. 249/2025 Sb. Současně česká vláda může nechat energetiku vytvořit a pak schválit bez ideologie funkční energetický mix, kterým zajistí České republice dostatek cenově dostupné elektřiny a tepla i po roce 2028.